

QUIZ O PRAWACH SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO w odniesieniu do obszarów programu SZKOŁA DEMOKRACJI

Dodaj pytania do Kahoot'a. Po rozwiązaniu Kahoot'a prześledź pytania z grupą, podaj poprawne odpowiedzi, wyjaśniając je i pogłębiając za pomocą dodatkowych informacji.

OBSZAR 1 – WYBORY I KWESTIE FORMALNE

1. Kto może głosować w wyborach do władz samorządu uczniowskiego?

- a. Wszyscy nauczyciele i nauczycielki, uczniowie i uczennice szkoły niezależnie od klasy, wieku, ale z oceną z zachowania co najmniej „dobrą”.
- b. Wszyscy uczniowie i uczennice szkoły niezależnie od klasy, wieku, ocen.**
- c. Wszyscy nauczyciele i nauczycielki, uczniowie i uczennice szkoły niezależnie od klasy, wieku, ocen.
- d. Wszyscy uczniowie i uczennice szkoły niezależnie od klasy, wieku, ale ze średnią ocen min. 4,00.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. Poprawna: B. Wszyscy uczniowie i uczennice szkoły niezależnie od klasy, wieku, ocen. Wyjątek można zrobić dla osób z klas I-III SP.

Możliwości głosowania nie może ograniczać klasa, wiek ani ocena (wyjątek mogą stanowić osoby z klas I-III SP). Nauczyciele nie powinni wybierać reprezentanta uczniów – Samorząd Uczniowski jest organem, który reprezentuje uczniów i nauczyciele nie powinni mieć wpływu na wybór przedstawiciela uczniów.

2. Kto może zabronić uczniowi lub uczennicy kandydowania do samorządu uczniowskiego i w jakim wypadku?

- a. Dyrektor/ka szkoły, gdy uczeń lub uczennica ma średnią ocen poniżej 4,00.
- b. Dyrektor/ka szkoły lub pedagog/psycholog szkolny, gdy uczeń lub uczennica ma zachowanie poniżej „dobrego” („poprawne”, „nieodpowiednie” lub „naganne”).
- c. Nikt i w żadnym wypadku, o ile dana osoba jest uczniem/uczennicą szkoły.**
- d. Wychowawca/czyni klasy lub pedagog szkolny, gdy uczeń lub uczennica ma zachowanie „nieodpowiednie” lub „naganne”.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. Poprawna C. Nikt i w żadnym wypadku o ile dana osoba jest uczniem/uczennicą szkoły. Niedopuszczalne jest ograniczanie kandydowania przez takie czynniki jak średnia ocen, zachowanie, opinia dyrektora lub wychowawcy. Dopuszczalne ograniczenia to np. spełnienie określonych wymogów formalnych jak zebranie danej liczby podpisów, złożenie odpowiednich dokumentów (np. kwestionariusz, program wyborczy).

3. W jaki sposób samorząd uczniowski może gromadzić środki finansowe?

- a. Zgodnie z ustawą SU nie może gromadzić żadnych środków finansowych, ale może przekazać pieniądze na konto szkoły lub Rady Rodziców (i potem prosić o przekazanie na SU), zorganizować zbiórkę publiczną, spółdzielnię uczniowską lub stowarzyszenie działające przy szkole.
- b. Zgodnie z ustawą SU może gromadzić środki za pomocą kiermaszy charytatywnych, zbiórek i prac na rzecz innych, a następnie gromadzić środki na koncie SU lub w sejfie szkolnym pod opieką dyrektora.
- c. Zgodnie z ustawą SU nie może gromadzić żadnych środków finansowych, chyba że założy konto w banku za zgodą dyrektora szkoły.
- d. W ustawie nic nie jest napisane o gromadzeniu środków finansowych, więc SU uczniowie może organizować akcje, zbiórki i realizować wszelkie pomysły gromadząc pieniądze na koncie SU, u skarbnika SU lub opiekuna SU.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. A. Zgodnie z ustawą SU nie może gromadzić żadnych środków finansowych. Jednak możliwe jest obejście tego zakazu np. przekazując zebrane pieniądze na konto szkoły lub Rady Rodziców a następnie przekazanie przez RR lub szkołę tych środków z powrotem na potrzeby SU. Inne opcje to: zbiórka publiczna (**musi być zgłoszona online, zawsze na określony cel**), spółdzielnia uczniowska, stowarzyszenie działające przy szkole. Generalnie nie zniechęcamy SU do zbierania środków na swoje potrzeby ale warto mieć świadomość, że w świetle prawa to „szara strefa”.

OBSZAR 2 – KOMUNIKACJA I MEDIA

1. Czy nauczyciele mogą decydować o treściach zawartych w mediach (strona, facebook, gazetka) prowadzonych przez samorząd lub/i uczniów i uczennice szkoły?

- a. Tak, opiekun SU lub inny nauczyciel powinien sprawdzać wszelkie treści wydawane przez SU przed publikacją w mediach i decydować, czy można coś opublikować.
- b. Nie, zwykle nauczyciele nie mogą decydować o treściach zawartych w mediach, chyba że dyrekcja w szkole zarządzi inaczej.

- c. **Nie, nauczyciele nie mogą decydować ani ograniczać uczniów pod względem treści zawartych w takich mediach.**
- d. Tak, nauczyciele lub dyrekcja mogą zabronić uczniom publikowania w mediach treści na każdy temat.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. C. Nie mogą decydować ani ograniczać uczniów pod względem treści zawartych w takich mediach. Konstytucyjna wolność słowa i mediów obejmuje również media wydawane przez osoby niepełnoletnie. O ile nie jest łamane prawo, mogą one pisać o czym i jak chcą. Zachęcamy raczej do wspólnej z uczniami i uczennicami rozmowy o tym, co cechuje wartościowe, dobre media, wspólne wypracowanie kodeksu szkolnego dziennikarza itp. aktywności, które pozwolą samym uczniom kontrolować jakość swoich tekstów i materiałów.

2. W jakiej sytuacji dyrektor szkoły może wstrzymać kolportaż gazetki szkolnej lub nakazać usunięcie artykułu/materiału na stronie lub facebooku?

- a. W żadnej. Nic nie ogranicza możliwości uczniów do publikowania treści w mediach.
- b. W sytuacji, gdy uczniowie poruszą dowolne tematy, na które nie zgadza się dyrektor szkoły.
- c. Gdy dyrektor uzna, że gazetka lub artykuł jest przygotowany niedbale, ma błędy językowe lub nie podoba mu się estetycznie.
- d. **Jedynie w sytuacji złamania prawa przez autorów materiału np. obrażanie osób, zamieszczanie treści nawołujących do nienawiści, rasistowskich, wulgarnych itp.**

Trener/ka odpowiada:

Odp. D. Jedynie w sytuacji złamania prawa przez autorów materiału np. obrażanie osób, zamieszczanie treści nawołujących do nienawiści, rasistowskich, wulgarnych itp.

OBSZAR 3 – DZIAŁANIA UCZNIÓW

1. Jakie szkolne imprezy czy wydarzenia samorząd uczniowski ma obowiązek zrealizować?

- a. Walentynki, Dzień Wiosny, Jasełka, Obchody Święta Niepodległości.
- b. Dzień Nauczyciela, Jasełka, Obchody 3 Maja, co najmniej 1 dyskotekę.
- c. **Żadnych, SU nie musi organizować konkretnych wydarzeń.**
- d. Obchody Święta Niepodległości, Walentynki.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. C. Żadnych. Nie ma przepisów ani regulacji zmuszających SU do organizowania konkretnych wydarzeń, nie powinno być również takich zapisów w statucie szkoły lub regulaminie SU. Zakładamy, że plan pracy SU

powinno każdego roku być tworzony indywidualnie przez uczniów, bazując na potrzebach i zainteresowaniach uczniów szkoły. **Żadne działania nie powinny być narzucane samorządowi przez dyrekcję i/lub nauczycieli.**

2. Do kogo samorząd uczniowski kieruje wnioski i opinie dotyczące realizacji inicjatyw uczniowskich?

- a. Do dyrektora/ki szkoły.
- b. Do nikogo, formalnie SU nie musi nikogo pytać o realizację swoich pomysłów.
- c. Do opiekuna SU uczniowskiego, który musi wyrazić zgodę.
- d. Do Rady Pedagogicznej i Dyrekcji szkoły.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. A. Do dyrektora/ki szkoły. Zgodnie z prawem na każde działanie/wydarzenie odbywające się na terenie szkoły władze SU (jak i wszyscy inni uczniowie czy inne osoby) **muszą uzyskać zgodę dyrektora szkoły**. Prawo określa żadnych działań, które władze SU mogłyby prowadzić bez zgody dyrektora.

OBSZAR 4 – PODEJMOWANIE DECYZJI

1. W podejmowaniu jakich decyzji dotyczących życia i funkcjonowania szkoły mogą uczestniczyć uczniowie i uczennice?

- a. Tylko w sprawach dotyczących wydarzeń i imprez szkolnych.
- b. **We wszystkich sprawach bez ograniczeń.**
- c. Tylko w sprawie wycieczek szkolnych.
- d. W sprawach dotyczących imprez szkolnych, wyjazdów i niektórych elementów wyglądu szkoły.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. B. We wszystkich. Prawo nie daje tutaj żadnych ograniczeń, szkoła może konsultować z uczniami lub włączyć ich we wspólne podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach. Aczkolwiek zdecydowanie zalecamy, jeśli do tej pory się to nie działo, zaczynać od spraw bezpośrednio związanych z życiem uczniów a jednocześnie niezbyt skomplikowanych (np. wygląd szkoły, klas, zagospodarowanie fragmentów przestrzeni szkoły lub otoczenia, zakup sprzętu sportowego/wyposażenia/książek do biblioteki, miejsca szkolnych wyjść, wydarzenia organizowane przez władze SU) a dopiero po przeprowadzeniu kilku takich procesów podejmowania decyzji można zabierać się za sprawy trudniejsze i większej wagi.

2. Rada szkoły to nieobowiązkowa instytucja zrzeszająca:

- a. **Przedstawiciele uczniów, nauczycieli i rodziców.**
- b. Dyrekcję, przedstawiciele nauczycieli i rodziców.
- c. Wszystkich nauczycieli i dyrekcję.
- d. Rodziców i przewodniczącą szkoły oraz opiekunkę SU.

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. A. Rada szkoły to nieobowiązkowa instytucja zraszająca przedstawiciele uczniów, nauczycieli i rodziców. Może powstać na wniosek przedstawicieli jednej z tych grup (w przypadku SP wniosek musi być złożony przez Radę Rodziców lub Radę Pedagogiczną). Dyrektor ma obowiązek powołać radę jeśli wniosek zostanie złożony. Rada szkoły ma szerokie kompetencje, m.in. zatwierdzanie budżetu szkoły dlatego często dyrektorzy nie są entuzjastami ich tworzenia. Wymaga ona również zaangażowania przedstawicieli każdej z 3 grup inaczej jej praca zostaje zablokowana.

OBSZAR 5 – UCZENIE SIĘ I NAUCZANIE

1. Czy nauczyciel może odmówić szczegółowego uzasadnienia wystawionej oceny?

- a. Tak, nauczyciel nie musi uzasadniać wystawionej oceny.
- b. **Nie, nauczyciel ma obowiązek wskazać uczniowi konkretne kryteria, jakimi się kierował wystawiając ocenę.**

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. B. Nie. Nauczyciel ma obowiązek wskazać uczniowi konkretne kryteria, jakimi się kierował wystawiając ocenę, odnieść się do spisanych i upublicznionych zapisów przedmiotowego systemu oceniania.

2. Kto może żądać uzasadnienia oceny wystawionej przez nauczyciela?

- a. Tylko rodzice ucznia lub uczenicy.
- b. Tylko wychowawca klasy lub dyrektor szkoły.
- c. Tylko sam uczeń lub uczenica albo rodzice.
- d. **Uczeń/uczenica, rodzice lub przedstawiciele SU w odniesieniu do każdego ucznia/uczenicy w szkole.**

Trener/ka odpowiada i dodaje:

Odp. D. O uzasadnienie oceny jak również okazanie przedmiotowego systemu oceniania dla danego przedmiotu w każdej chwili może wystąpić sam uczeń/uczenica, rodzice jak i przedstawiciele samorządu uczniowskiego w odniesieniu do każdego ucznia/uczenicy w szkole.

Po quizie można dodać jedno otwarte pytanie z „Podejmowania decyzji” jako dodatkowe pytanie:

Czym różni się konsultacje od współdecydowania?

Trener/ka odpowiada i wyjaśnia:

Odp. Organizując konsultacje deklarujemy, że chcemy poznać zdanie uczniów w jakiejś sprawie, aczkolwiek nie obiecujemy że koniecznie to zdanie zostanie uwzględnione – podjęcie decyzji leży po stronie organizatora konsultacji. W przypadku współdecydowania oddajemy decyzyjność stronom jakie zapraszamy do procesu, decyzja zostaje podjęta wspólnie na wcześniej ustalonych zasadach, nie ma możliwości zmiany tej decyzji nawet jeśli nie odpowiada ona organizatorom współdecydowania. Jest to więc o wiele bardziej upodmiotawiające uczniów lecz jest również większym wyzwaniem.